

"Soča" izhaja vsak četrtek in velja
pošto prejemana ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta " 2.30
Četrt leta " 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri "po-
slanicah" se plačuje za navadno tristop-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " 2 "
6 " " " 3 "
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za branbo narodnih pravic.

Občni zbor Sloga v Kobaridu.

Sivi očak Krn doživel je na stare dni krasen dan, in ponosno je gledal preteklo nedeljo izmed zlato obrobljenih oblakov na svoje vrle varovance, ki so mu ga napravili. Veselega lica pozdravljal je od vseh strani dohajajoče goste, katere so mu poslali kakor za godov dan bližnji in daljni sinovi in unuki: Predel, Stol, Matajur, Kolovrat, Sabotin, Čavin in drugi. Le za trenutek se mu je zatemelo staro zgrbančeno čelo, ko se je spomnil, da so mu pred leti odtrgali lepo število vdanih varovancev in ko je slišal, da nekateri sosedje za Matajurjem zopet pleto nevarne mreže, katere bi kaj radi raztegnili čez cel desni breg zeleno hčerko Soče; pri tej misli so se mu vtrenile solze otožne milobe in rablo jih je razkropil severni piš po praznično opravljenem Kobaridu. A ko je zagromel vesel pozdrav topičev in je iz tisoč in tisoč krepkih gerl zadonelo, da se je glas daleč po prijazni dolini razlegal: *V tvojem mogočem varstvu, sivi velikan, smo in ostanemo zvesti avstrijski sini in skupne matere Avstrije — razvedrilo se mu je na mah častitljivo obličeje in snežna brada se je v zlatem solncu žarila in blisketala, kakor bi bila z dijamanti obsejana.* V vsem svojem veličanstvu zrel je ponosno čez Matajur v širno ravino in zašumelo je po bližnjih in daljnih hostah, da se je sneg raz suhega vejeja vsipal, ko je oče Krn v tiki radosti zamrmral: *Ne boš!*

Kobarid sme zares ponosen biti na dan 7. aprila 1878, ko je v svoje ujedno zavetje sprejel naše mlado društvo ter skezen v "Slogi" in sé "Slogo" razodel vesoljnemu svetu, kak nepokvarjen duh državljanske zvestobe veje maj prebivalci naših gor. Pripravo vabilo v "Soti" je privabilo brez kakoršne kol agitacije verle prebivalce vseh občin desnega brega bistre Soče od Predela do Sabotina — in Kobarid jih je ne le gostoljubno, ampak prav bratovsko sprejel ter povzdignil Slogino zborovanje v sijajno slovenost, katera gotovo nigdar ne mine deležnikom iz spomina. Ves prijazni trg od eugega konca do družega je bil v zastavah slovanskih in avstrijskih, vsaka hiša je razveila po zmožnosti eno ali več manjših ali večjih zastav v znatenje svoje vdanosti in ob enem velike radosti, da je Kobarid izbrano shodišče za tako vzvišen namen. Prostorni Žganov dvor je bil primerno opravljen za zborovanje, hodnik, govornikom odmenjen, čeduo okičan, in nad njim so veselo vihrale slovanske in avstrijske zastave. Koj po eni uru popoludne se je začelo ljudstvo zbirati. Krepki Livčanje s županom in drugimi občinskimi zastopniki, pa z občinsko zastavo so prikorakali prvi; bila jih je blizu poldruga stotina; kmalu za njimi so se na vozovih gosto natlačeni pripeljali korenjaški Kotarji, vsaka občina je imela na čelu župana in zastavo z napisom: *"Živila Avstrija!"* Naj oddaljenejša soseska na beneški meji, Robidišče, je poslala iz 80 hiš 70 zastopnikov v zboru. Z Bovškega so prišli menda vsi župani in mnogo drugih občinskih zastopnikov in drugih mož. Bovški čitalničarji so se pa skupaj pripeljali sé svojo triborno zastavo. Tudi Tolminška stran je bila dostojo zastopana, videli smo mnogo gospode, pa tudi kmečkih možakov; Volčanska županija je štela zraven svojega župana tudi več drugih zastopnikov. Z eno besedo množica se je do treh ur tako narasa, da je bilo prostorno dvorišče napolnjeno in da se je tu pa tam ljudstvo zares gatilo. Z mirno vestjo smemo zagotovljati, da je bilo obilnih 8000 deležnikov — in kar moramo še posebno priznati — zraven nježnih Slovencov — pravih možakov, ki so sé svojo krepkostjo, in večinoma tudi sé svojimi častitljivimi bradami zares imponirali.

Ob 3 urah naznanja pokanje topičev, da se ima zborovanje začeti. Množica, ki je do zdaj — kakor čebele v panju — šumela, vtihne in zvesto posluša zares iskren pozdrav predsednika, dež. poslanca g. prof. Povšeta. Govornik se spominja Kvičanskega zabora, na katerem je pred 8 dnevi nad 5000 slovenskih bratov to izjavilo, kar se ima danes v Kobaridu ponoviti; razlagi, kaj je povod dalo tem shodom, po-

udarja, kako so bili Slovenci vselej v neomajeni zvestobi vdani avstrijski vladarski hiši, za katero so uže tolilikrat svojo kri prehivali, zaradi česar se smemo zanašati, da nas bo naš presv. vladar varoval kot svoje najzvestejše sinove. (Upamo, — Živijo presv. cesar!) A tudi narodnost svojo, pravi, moramo skrbno varovati, kajti narod, ki se ne zaveda svojih pravic, ki se za nje ne poteza, je zgubljen. „Skrajni stražniki na avstrijski meji, zbrali ste se, da slovensko proglašite, da ste vzbujeni Slovenci in zvesti Avstriji; za to Vam kličem iz vsega srca: dobro došli!“ (Ljudstvo navdušeno odzdravljiva.)

Predsednik predstavlja kot vladnega zastopnika c. k. okrajskega glavarja g. Aleksandra Schmerla. (Množica ga spodbudno pozdravlja.)

Domači podžupan, g. Belin, pozdravlja v kratkem pa jedernatem govoru zbrano množico in se zahvaljuje odboru "Sloga", da je dal Kobaridu in celo tej strani lepo priliko, da zamore dokazati svojo odkritosrčno vdanost najviši vladarski hiši in svojo ljubezen do skupne domovine Avstrije. Sklepa nazdravljaje presv. cesarju. (Po zborišči se razlegajo gromoviti živoklici, mej tem ko svira godba cesarsko himno.)

Kot drugi govorik nastopi g. E. Klaržar. Po kratkem zgodovinskem uvodu ozira se na posamezne strani desnega brega Soče. Na Bovškem, pravi, živi jako marljivo ljudstvo, kateremu skopa zemlja premalo rodi, nego bi moglo ob tem živeti. Za to kupujejo po širni Avstriji, in je tako v vedni dotiki z vsemi avstrijskimi narodi. Za to je Bovdan vnet Avstrije in cesarjev rajstaj dan je v Bovški praktiki rudeče zaznamovan, ter se leto za letom s posebno slovesnostjo obhaja.

V kobariskem Kotu biva tudi krepak narod, kateri se večinoma peča s poljedelstvom in živinorejo in svoje pridelke v Gorico oddaja. Kotarji so zapleteni v mnogo pravd in ker živé na državni meji, poskušali so avstrijsko pravosodje in italijansko prepricali, da je zadnje veliko kasneje in draže od našega. Kotarji so prišli pod Avstrijo pred okoli 370 leti in nobena sila bi ne mogla omajati zvestobe, katero so takrat prisegli avstrijskemu cesarju. (Tako je živila Avstrija!) Ker hočem končati v Kobaridu, nadaljuje govornik, naj prestopim na Kanalsko. To vam je rodotven okraj, sadje - vinoreja in poljedelstvo sploh bi se tu gotovo čvrsto razvijali, ako bi uže skoro trideset let ne pritisala ubozega kmeta trtna bolezem in druge nadloge, vsled katerih silno hirajo vsa posestva. A vse te stiske ne zamorejo vdušiti iskrenega patriotskega mojih rojakov.

Volčanci žive v neprestani zvezi s Tolminci, so ž njimi v vsakdanji dotiki; če pretrgate to zvezo, skodujete neizmerno tem in unim. Tudi tu biva prezvestno prebivalstvo, katero se nikdar ne iznveri ni našru ni cesarju. — In če se slednjič ozrem po prijaznem Kobaridu ter prašam prvo brhko Kobariko, ki mi naproti pride, kaj je in kaj hoče ostati, veselo mi zakroži:

Jaz nisem Taljanka,
Pa tudi ne bom,
Sem zvesta Slovanka
In ljubim svoj dom!

Enaki čuti navdušujejo pa tudi vse tukajšnje verle mladenče in možake, kateri bi na enako vprašanje povzdignili svoje krepke glase, ter zagromeli, da bi se mogočni Krn v svojem temelju majal: *"Pošteni Slovenci in Avstriji smo in ostanemo do smrti!"* (Da, da, tako je!)

Govornik povdinja še nekoliko, kako pogubno bi bilo za deželo na desnem in levem bregu, ako bi Soča postala državna meja in kako bi tudi Gorica potaki ločitvi neizmerno izgubila in sklene:

„Avstrijsko staro geslo se glasi: „Austria erit in orbe ultima.“ Dokler bo svet stal, ostane tudi Avstrija — a dokler bo Avstrija stala, hočemo tudi Slovenci ostati njeni zvesti sinovi, njeni neomahljivi stražniki na južni državni meji. (Gromoviti živijo se razlegajo po zborišči.)

Posamezne številke se dobivajo po 10 šoldov v Gorici v tobakarnici v gospodski ulici blizu "trih krovov", — v Trstu v tobakarnici "Via della denar serma 60".

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu "Soča" v Gorici "Via del Municipio v Kalistrativi hiši III. nadst.", napomina pa opravnitvu "Soča" v Gorici "Via scuole" h. štv. 429, II. nadst.

Rokopisi se ne vratajo; dopisnici pa blagovoljno frankujejo. — Delaščem in drugim neprimožnim se naravnim zniža, ako se oglaše pri uredništvu.

Pod odrom zapoje mešan zbor "Slovank" takoj vbrano in s tolikim občutkom, da je prelepa posem vsem globoko v srce segala, Kobariske zate "slovenske" in čvrsti "slavci" so zares vse pohvale vredni. Konec prih.

Dopisi.

V Gorici 11. aprila. Javna zborna "Sloga" sta naše stare nasprotnike hudo razdražila, posebno se zaradi tega grizeta dva tukajšnja nositelja, recete kvartet in telja javnega mnenja, katerih ni treba, da razločno imenujemo, zadosta je, da rečemo, da se nosita kot apostolja italijanske kulture in da se tako vedeni, kar so bili vso svobodnost izključljivo za se v najem vzela. Eden izmed teh verih kumpanov je priobčil zaporedoma dve prav krepko zasoljeni notici, v katerih toži o surovih činih, ki so jih nekda posamezne osebe slovenskega rodu te dni v Gorici doprinesle, ter dodaja zbadljivo opazko, da je to sad znane agitacije, o kateri se ve, od kod prihaja in kojo bi morale prisostne oblastnije po vsakem načinu zatreli. Mi smo pozvedaval ob omenjenih surovih činih, pa nismo mogli ničesar pozvedeti; notici ste pa v tako temnitih izrazih in tako nekam zvito pretirano pretoceni, da se kažeti skoraj neverjetni in maritet za to nastavljeni, da bi grad sum agitacije vzbujala proti onim gorškim Slovencem, kateri v svoji prednosti razvijajo avstrijsko zastavo na javnih shodih ter očitno izrazejo delo, da bi naša dežela vedno in celo ostala v sedanji državni zvezi. — Mi lahko veliko jasneje govorimo o junashkih činih, kateri prihajajo iz skrivnih krogov nekih tukajšnjih rogoviležev, o činih največ, divje surovosti, ki se skoraj leto za letom ponavljajo ter lepo Gorico pred vsem svetom na slab glas stavijo; enako jasno bi lahko govorili, kako si vsoja v Gorici skoraj vsak furlanski paglavec pravico, pravati postopek Slovence z "moštro di šklaf", kako celo mestni organi javne varnosti slovenske kmetske surove stevajo, kako se Slovencem v ponočnem času okna pobijajo in še veliko drugih dejanj, katera glasno govorijo, kako silno potrebno je, da začnejo nositelji javnega mnenja nam nasprotne stranke v svojem Avgijsem hlevu nakopljeno nesnago kidati, mesto da nas Slovence tako po titropsko zalezajo in javno obrekajo.

Drugi kumpan, tako zvan organ magistratne stranke, se spodnika in huduje nad tem, da se deželnim uradnikom deležijo javnih ljudskih shodov in jim očita, da slovensko ljudstvo hujskajo in dražijo zoper drugo v deželi živečo narodnost. On zahteva kar naravnost, naj deželnim odbor proti takim uradnikom strogo postopek. — Temu preljubeznivemu prijatelju hočemo malo razločnejše odgovoriti. Program naših dveh zborov v Kviškem in v Kobaridu je jasno razložen v addressi, katero je Slogin odbor zboroma predlagal.

V tej addressi se bere med drugim: "Stoletja uže veže in brati zeleni Soča prebivalce goriške dežele.... Gorica nam je vsem skupaj prijazno središče, v katerem se srečočijo vsi naši najvažnejši duševni in materialni interesi. In ta lepa, harmonična skupina, naša oža domovina it. t. d.

Ti stavki ne potrebujejo menda nobenega komentara, ker spričujejo jasno, da je bila na našem programu bratovska zveza obeh narodnosti živečih v tej deželi, tedaj celokupnost dežele, seveda, po davstrijsko krono. Ta program so zagovarjali vsi govorniki na obeh zborih in nikdo ni z najmanjšo besedico žalil italijanske narodnosti kot take in še najmanje pa goriški Italijanov. Da bi bil gosp. vladni zastopnik na kobariskem zboru katerega govornika posvaril, to ni res, le kazal je, da mu nek izraz ni bil prav po volji, ko je en govornik pripovedoval, da so kobarški Kotarji poskušali avstrijsko in italijansko sodnjiško pravico in da so se prepricali, da je druga veliko kesneca in draža od prve. Da bi obsegala ta

trditev razdaljenje italijanske narodnosti, tega ne bo pač nikdo resno trdil, da so pa pravde v Italiji zares veliko kseanje in draže, kakor pri nas, to nam je gospod urednik tako zvanega magistratnega organa sam, ko je v Faiferjevi gostilni notice lovil, v navzočnosti veljavnih prič brez pridržka potrdil. — Naši nasprotniki se rependijo, ker jih naši shodi v oči bodejo. Zakaj? To vedo oni, mi tudi. Najlepše je pa to, kako si ti gospodje tolmačijo državljanško svobodo. Deželni uradniki naj se ne smejo deležiti političnega delovanja, javnih shodov itd., pa le slovenski uradniki ne, italijanski javni uradniki za te veje izjema, ti se smejo tudi k shodom v Palmo voziti, smejo biti politično kompromitirani do griz, smejo še to in ono — nad tem se lahouska liberalnost nikakor ne spodnika, marivč nosi take može na svojih rameh, saj so mučeniki z italijanskim narodom. A če slovenski uradnik na javnem shodu razvija avstrijsko nastavo ter odkritosčeno pred vsem svetom razoveda in v ljudstvu vzbuja avstrijsko čustvo, to je kaj drugač, to je Pan-slavizem, to je hujškanje. Deželni odbor križa ga! Proti takemu uradniku se da celo nekako opravidevati „reprasalija“ obstoječa v tem, da se mu prav po razbojniško okna pobijajo in da se po noči z nepopisljivim strahom prešinja njegova nedolžna družina. Slavni matadorji nasprotne stranke, verjemite, da se nam nikakor slike ne cedē ni po vaši kulturi, ni po vašem liberalizmu!

Iz goriških hrabry (Izv. dop.) 5. apr. Dandane se sploh veliko za dobre ceste in poti dela in vidi se, kako ljudstvo v cestami prepreženih krajin v omiki in blagoštanji napreduje. Žalibog, da tudi pri nas ni še po vsem tako. Nekaj cest sicer že imamo, a še veliko prepotrebnih manjka. Ker se pa še nobeda ni javno o tem oglasil, mislil sem danes dotočnim vprašati, ako nekoliko o prepotrebni cestni čerti od Čepovana do skladovne ceste Cerkljanske spregovorim.

O tej cesti se je privatno že veliko govorilo in bila bi že znabiti narejena, ko bi nam ne bila prezgodnja smrt g. Muba, cestnega komisarja, kojemu se imamo največ za Čepovansko cesto zahvaliti, (? Op. ured.) pokosila. Ta cestna čerta bi vezala po najkrajši poti Cerkljanski okraj z Gorico. Ker pa Cerkljani in bližnje sosedke večinoma vse blago iz Gorice in v Gorico vozijo, rabijo za to dobro cesto in kolikor mogoče bližno. Res imajo zdaj dobro cesto do sv. Lucije in naprej, pa ta je zelo dolga, zveza z Čepovantom bi pa prevožnjo za tretjino skrajšala. Res mi bo kdo ugovarjal, da bi bili na tej cesti klanci in da bi mnogo staja, a temu ni tako. Bili bi sicer nekteri klanci, a tudi na dosedanji cesti jih gotovo ne manjka; vendar menim, da bi na tej cesti skoraj ne bili tako strimi kot na uni. Dela bi sicer tudi nekaj ta cesta popravila, pa glede da je do Čepovana dobra skladovna cesta, in bi se tudi dalje po občini dala s prav malimi stroški popraviti, bi vendar ostalo le malo ceste izdelati, kar bi pa dotočni okraj gotovo z veseljem sprejel."

Govoril sem namreč z mnogimi prebivalci iz teh krajev, in vsakdo mi je rekel, da ta cesta bi bila za celi okraj in se za del Kranjske tako koristna, da bi se več stroški lahko pozabili.

Poglejmo le, koliko voznine bi bilo manj, koliko genčevje bi prebivalci živež in drugo blago dobivali, koliko bi jih izvožnja manj stala i.t.d. Ali mi ne bo to reje vsak prideril in rekel, da boljše zveze z Gorico ni, kot bi bila ta?

Mislim, da bodo dotočni sl. cestni odbori in občine to v premislek vzeli in se kakor hitro mogoče tega dela lotili.

Zadnjic sem o razdelitvi občin, pašnikov v Grgarju in Čepovan nekaj priporočal; naj danes še nekoliko dostavim. Ako bi te občine razdelitve še tako kmalo ne pričele, priporočam, da naj vsaj na pašnikih prepotrebne kali (močila) napravijo, da ne bo živila žeje trpeža.

Saj bi vendar to le malo stalo in mislim, da imajo županstva, vsaj Čepovansko, že precej dohodkov.

Naj boljše bi sicer bilo, da bi se vsi pašniki razdelili, ali ker se to ne more še tako naglo zgoditi, upam, da županstva vsaj to malo za občno korist store.

Iz Trsta 10. aprila 1878. (Izv. dop.) Nekoliko politike. — Turki v Trstu. — Rusi v Trstu. — Koncert za pribegie Grke. — Cehi se selijo v Dalmacijo. — Nemci v Trstu. — Slovani, kje so? — Tatvine. — Samoumori. — Novačanje. — Rojanska čitalnica.)

Zadnje angleške, pa tudi madjarske izjave nam torej jasno kažejo, kam pes tako moli. — Torej močne Bolgarske, ki bi segala do dveh morskih obrežij, ne, to bi skodovalo angleškim kramarskim interesom in krištolo-panslavizmu, katerega se bojé Madjari bolj nego peklenščeka. — Leps logika je ta: zarad angleških interesov ne sme postati svoboden, močan bolgarski na-

*) Dvomimo, ker bi bila nova cesta po Tolminskem okraju in ne po Cerkljanskem. Tolminski okraj bi imel delo, a Cerkljanski največji korist. Sicer bi se to uresalo povrnati.

Op. ured.

rod; Angleži imajo monopol in ga hočejo obdržati, pri vsem tem pa niso nasprotni svobodi narodov na Balkanskem polotoku. Lepa teorija ta! „Svobode kolikor hocete, a moja mayha ne sme trpeti, če pa se vaša svoboda ne vjem z mojo mayho, po tem pa le stojte v verigah.“ — Kaka lepa moralja je v tej politiki!

Nasi Madjari pa so v tem pogledu še bolj komični: po njih državni umetnosti je Slovan v Avstriji in na Balkanu le zato rojen, da postane suženj priklenjen na triumfni voz Madjar-Orszaga; Slovane je treba razkosati, ker drugače postanejo nevarni in ker nijmajo po madjarski teoriji zgodovinskega in naravnega prava, pravice do svobode in samostalnosti, treba jih je rabiti samo kot material za poveličanje Madjar-Orszaga. — Ona slovanska krv, ki je v potokih prelivala se za slovansko svobodo, naj gnoji njivo, kder bodo želi Madjari pa Angleži. — Ali nij to pravi, pravati izleček živinizma? — Trop d'apetit! chers fils d'Arpad. — Želodec Madjarije je preslab, da bi mogel vse to prebaviti. — Nij se torej desti batit ropa Angležev in Madjarov; Slovan je naravnji naslednik gospodarstva na Balkanskem polotoku, ne prežene ga nobena sila. — Ker Vam uže pišem o Madjarih, naj Vam povem, da so bili te dni v Trstu mnogi Turki, ki so prišli iz Pešte in se tam pogovarjali z Madjari, kako bi pregnali Rusa iz Balkana in da so te dni še le odpotovili s parobrodom v Carigrad; bila sta Sadik in Edhem-paša, Ali-bey, Zurat-effendi in še kakih 8 drugih častnikov in slug, kajti Turek ne popotuje brez velicega spremstva; valjali so se celi ljub dan po kavarnah in na zaspanih obrazih brala se je orientalska malomarnost. — Imeli smo pa oni dan tudi nekoliko bolj čilih gostov, to je ruskih častnikov in zdravnikov, ki so se vračali iz Črnejore na Rusko. — Kakor mi je pravil prijatelj, ki je z njimi govoril, podučeni so bili vsi prav dobro o razmerah Slovencev in so izrazili željo, naj bi se o tukajšnjih zadevah pogostoma poročalo v ruske časnike, kajti treba se je poznati in še le po tem bode rastlo mejvsobno priateljstvo in bratstvo, to je slovanska solidariteta.

Ko to pišem, pride mi tudi na misel, kako potrebno bi bilo, da se naša mladina pridno uči ruščine, kar bi bil velik korak, ker seznanila bi se potem mladina z rusko obširno literaturo in sploh z ruskim narodom. Torej, gospodje, učite se ruščine! Ona Vas zavaruje tudi proti skušnjavi, da obupate nad bodočnostjo slovanstva in da ostanete očpljeni udje na narodovem životu.

V petek bo v gledišči „Armonia“ koncert za uboge grške rodbine, ki so bežale pred Turki in našle zavetje v Trstu na Grškem in drugod. — Uže pred koncertom nabralo se je v ta namen čez f. 4000. — Te dni je došlo sem 16 čestnih rodbin, ki so se odpeljale s parnikom v Novograd v Dalmacijo, da se tam loti fabrikacije opeke. — Tako je prav: Slovani k Slovenom; namesto v Ameriko, v domače slovanske kraje, kjer se radi gnjezdijo Nemci in Italijani. Oni, ki imajo tako veselje do preseljevanja, naj bi rajši šli na Balkan; a tudi v tem slučaju velja star: pregorov: „dalje greš, dalje ti kažejo.“

Nemški profesor in učenjak je včeraj govoril v dvorani „Schillervereina“ o zgodovini človeškega razvoja. Predavanje bilo je jako močno obiskovano. Hückel, ki je Darvinist in velja kot velik nemški učenjak, je bil tukaj od tržaških Nemcev odlično sprejet in so mu včeraj zvečer celo napravili sijajen banket.

Vsaki mesec nekaj časa sem se prikaže tukaj javno kaka nemška celebriteta; govoril je oni teden celo nek nemški poet v gledišči Armonia in te dni bodo začele v istem gledišči nemške igre. — Vidi se, da si hoče Nemščina tukaj pridobiti trdnata in v tem obziru so Nemci vse bolj marljivi nego Slovani, ki preradi spé.

V nedeljo proti večeru so vdrli tatje v magacin od sahara blizu železnic; prišli so precej z vozom, naložili 37 vreč sahara, katerega so peljali nekemu botegarju blizu stare šance; a policija je prišla tatom precej na sled, to je zasledila je voznika, kateri je ovadil botegarja, ki je držal žabelj tatovom in zapri so botegarja in dva njegova brata. Žalibote da je v Trstu dosti takih botegarjev, ki so s tatovi v zvezzi, kar je prav za prav največa podpora tatovom in največa zadrega policiji.

V nedeljo so neznanati tatje vdrli tudi v eno trapiro v Verdeljski ulici, in tam vkradli 800 cigar, 8 parov čevljev, 4 ure in še mnogo drugega blaga in 30 gld. denara.

Včeraj so zopet vkradli nekemu trgovcu več sodičev sardel, neki kokošarici kokoši, gosi, puranov, za kakih 60 gl., eni kmetici vrč kokoši na trgu, enemu trgovcu 30 praznih sodov in o še drugih malih tatvnah poroča tržaška črna kronika zadnjih dni.

Nek železnični stražnik se je hotel obesiti, pa ga je še o pravem času na tem zadržal nek njegov znamenec. — Zopet se je vstrelil en vojak domačega slovenskega polka št. 17.

Te dni imamo v Trstu vojaško novačanje; mladine je toliko, da so v enem dnevu napravili zadostno število vojakov za I razred.

V nedeljo je bila zopet v rojanski čitalnici lepa beseda, katera se je vdeležilo prav dosti občinstva; igrali so še precej dobro; le petje smo pogrešali.

Politični pregled.

Državni zbor. Poslanska zbornica je pretekli teden končala razpravo o novi postavi za kvartiranje vojakov. Vlada namerava s to postavo doseči, da si sezidajo občine po deželi kasarne za kvartiranje vojakov. — 5. aprila je zopet začela debata o osobnem dohodniskem davku. Opozicija federalistična je nasvetovala naj se posvetovanje o tem važnem vprašanju zdaj odloži, a nij prodrla. §. 5. te postave določuje po sprejetem nasvetu odsekovem, da se ima osobni dohodniški davek plačevati od 600 do 700 gld. 4., davkove enote, od 700 do 800 gld. 5., od 800 do 900 gld. 7., od 900 do 1000 gld. 11., od 1100 do 1200 gld. 12., od 1200 do 1300 gld. 14., enot itd. Iz vsega se vidi, da bodo po tej postavi najhuje pritisneni malopremožni ljudje, kajti v komisiji, ki bodo imeli vceniti osebne dohodke davkoplačevalcev, pridejo večinoma taki možje, ki plačujejo najvišje davke, katerim bo tedaj malo mari za manj premožne.

Obe regnikolarni deputaciji na Dunaju začenjajo zopet svoje delo na podlagi podukov, katere ste prejeli od večin svetih parlamentov in od vlad. Ker pa ti poduki niso enaki, ni upati velikega uspeha.

Vogezkem parlantu se je opozicija zložila v eno samo stranko, katera šteje 112 poslancev. Tudi Mlado- in Staročehi so se v glavnih točkah svojega programa porazumeli in trdje, seveda, še vedno pasivno politiko.

Barometer vnanje politike kaže še vedno tako spremenljivo vreme. Angleži sicer močno rožlajo z vojnim orožjem in madjarski listi priskajo, kolikor se da, da bi se avstrijska politika obrnila na proti-rusko stran ter se oklenila Angležev — a prav resno vendar menda nikdo ne misli na vojsko, ampak ves pritisek meri le na to, da bi Rusija nekoliko popustila od pogojev, zapadnih v mirovni pogodbi, ki se je sklenila v Sv. Stefanu. A ruske neodvisne novice so za to, da se Rusija v nobeni stvari ne vda. One odločno zahtevajo, naj se za vsako ceno varuje ruska čast in rusko dostojanstvo.

Italija potrebuje tudi izvarenega kredita 20 milijonov, od katerih je uže 17 izdanih za vojsko pod prejšnjim ministerstvom. Iz vsega se vidi, da se v Italiji tudi nekaj skrivnega kuha.

Iz Belgrada se v „Times“ piše, da so Srbi za zdaj zadovoljni, več pa od prihodnosti pričakujejo. Srbija hoče vse nekdanje svoje dežele — zdržiti in kraljestvo postati, to pa more le s pomočjo Rusije. Dokler se orientalno vprašanje ne reši, mora ostati Srbija v orozji. — Demisija Horvatoviča ni bila sprejeta; general Belimarkovič je dal svojo ostavko. Tedaj mora biti med tem dve kaka navskrižnost.

Francoske dopolnilne volitve v zbornico, ki so bile 7. t. m. so pomnožile republikansko stranko. Voljenih je namreč 12 republikancev, v treh okrajih so pa ožje volitve.

Iz Rimma poročajo, da prihaja vsak dan več število katoličanov tja, poklonit se novemu papežu. Pozdeva se iz pisem, kateri je sv. oče pisal pruskemu in ruskemu caru, da želi spravo dognati z dotočnima državama.

Iz kmetijskega društva.

Danes teden je bila odborova seja, v kateri so se obravnavali prav zanimivi predmeti.

Tajnik čita poročilo g. podpredsednika, ki toži, da je veliko društvenikov, ki uže dve in več let niso plačali letnine, kar prouzročuje marsiktere nevšečnosti v društvu, ktero napravlja računske preudarke na podlagi števila vpisanih društvenikov; ker pa jih veliko ne zadostuje svojim dolžnostim, nastanejo veliki primankljeji v denarnici. Predsedništvo prosi zaradi tega, da sme izbrisati iz društva vse one društvenike, ki so po dve leti na dolgu, vsled česar se ima tudi število odbornikov znižati za 4, ki sedaj sedete v odboru, ne da bi imeli pravico zastopati take neplačujoče društvenike. Odbor pritrdi predlogu podpredsednika. Na dnevnem redu bila je 2. točka: „Poročilo o kmetijski vremenski telegrafiji, ktero želi kmetijsko ministerstvo storiti vsem kmetovalcem, ter vabi društvu, da naj po svojih društvenih listih poduču-

je deželane o veliki važnosti in koristi vremenske telegrafske za kmetijstvo in da razpošlje vpisovalno polovcem društvenikom in kmetijskim poddržnikom, da se naroči na vsak dan izhajajoči vremenski telegrafni list.

3. točka: Poročilo o nameravanih načertih, po katerih bo vis. kmetijsko ministerstvo za naprej deliti državne subvencije. Za obe točki je dobil nalog sestaviti poročilo odbornik g. Povše. A ko hoče svoje nemško sestavljeno poročilo brati, ustavlja ga italijanski odborniki in trdje, da se bo preveč časa zgubilo s tem, da se najprvo nemško poroča, potem italijansko, torej da naj kratko posname jedro poročila in le v italijanskem jeziku govoriti, ker so nekteri odborniki, ki ne znajo nemškega jezika. Poročevalci g. Povše odgovarja, da mu je predsedništvo s pravotnimi prošnji poslalo nalog, da prevzame poročilo o tem prevažnem vprašanju in da naj sestavi poročilo v nemškem jeziku. On je to storil, da vstreže izraženi želji predsedništva in je težavno delo izvišil. Čudi se, kako mu mora kaj takega zgoditi se, da ne bi smel poročila, kjer je več dni izdelaval, brati v jeziku vsem razumljivim in odgovarja, da sta tudi takaj dva slov. odbornika, ki ne umeta italij. jezika, torej, da bi z isto pravico smel reči in zaktevati, da bo poročal v slov. jeziku. Ker pa je naše društvo kmetijsko, ne političko, meni, da se razpravljati imajo stvari v kletrem koli jeziku, da se le razumemo in stvar strokovno dobro rešimo. Ko se mu še dalje ovire delajo, izreče ves nejevoljen, zavrača tako postopanje, predsedništvo, da po nobeni ceni ne odstopi in nikakor ne manjša italijansko poročati, ampak kjer je poročilo sestavil in da bo potem še le v kratkih besedah povedal po italijansko jedro poročil, ali pa da takoj povrne vse akte in naj predsedništvo družega poročevalca izberi.

Nevolja slov. odbornikov bila je velika in še le potem, ko je odbornik dor. Maurovič rekpel, da naj poročevalci poroča v ktem koli jeziku, je začel g. Povše brati svoja poročila.

Naj poprej obzaluje, da je obšteni dopis ministerstvu skoraj celo leto ležal na mizi tajništva nerešen, nekaj pa je ministerstvo zahtevalo prav natancen odgovor uže do oktobra l. 1877. in zdaj je april 1878! ter se vidi iz vsega, da ta velevažen dopis, sicer res občuten—(steje do 30 strani) se prebran ni bil! Pozno je, n. hitro treba sklicati vse odseke, posebno onega za živinorejo, da izdelo cel načert, po katerem se ima naša govedoreja zboljšavati, da napravi načert, kakor še zahteva ministerstvo z opazko, da le na podlagi definitivnega in potrjenega načerta hoče naši deželi še denarne podpore dajati za povzdigo govedoreje; gotovo težavno delo, kjer zahteva temeljnih naših študij, ker od teh odvisi bodočnost naše živinoreje.

Enako treba za vse stroke gospodarstva podati ministerstvu natancno izdelane načerte in predloge.

Predsedništvo oblubi takoj sklicati odseke, da nemudoma rešijo važne skele in sestavijo predloge, ki se imajo ministerstvu podati.

Poročevalci posebno toplo priporoča, da naj se ministerstvo prosi posebno za podporo govedoreje, si rastava na Tolminskem in kletarstva.

Zdaj bere dor. Levski poročilo pododseka, ki je imel pregledavati prošnje prosilcev za tajniško službo. Befelo je slov. odbornike vedno slišati poročevalca o italijanskem in nemškem jeziku in narodu, le slovenskega ni omenil, kakor bi v deželi ne prebivali večna slovenskih deželanov. Pa pustimo to, pride že dan za to.

Po dolgih ovinkih zve odbor, da je od pododseka izbran in predlagan neki dor. Muzzi tam doli iz južne Italije. Dr. Tonkli in Povše nasprotujeta temu predlogu in zahtevata, ker se med prosilci nahajajo od poročevalca samega kot sposobni priznani strokovnjaki, da se zbere domaćinec.

Po dolgem, tudi viharjem besedovanji se glasuje in obvezljivo je predlog dor. Tonklijev, da se občnemu zboru predlaga v potrdilo kot tajnik g. pl. Peresa, ki je domaćinec in posestnik, je dovršil gospodarske študije na Hohenheimski akademiji, je bil 2 leti učitelj kmetijstva v Vidmu in zna razn. italij. in nemškega tudi nekoliko slovenskega jezika. Glasuje se z listki in dobi Tonklijev predlog 9, Levijev le 8 glasov, mej temi 8 zopet glas onega visokega moža monsignora, rodom Slovenca, (aj brida ironija!) ki je zadnjikrat bil imenovan za usta v kuratorij za kmetijsko šolo. Pa dovolj, saj ga noben človek več ne šteje mej slovenske sinove, ampak vsak ga vstreva mej naše naj hujše nasprotnike.

Naj še omenimo, da zopet ni prišel v sejo zastopnik Tolminske kmetijske poddržnice gospod Miha Cazzafura. Gg. odborniki! storite svojo dolžnost, sicer odstopite, da bodo važne materjalne interese zastopali drugi možje, kjerim je mar za blagor dežela.

Razne vesti.

Profesorska služba je razpisana v Gorici na gimnaziji za matematiko in fiziko, v Kočevji pa za fiziologijo. Prošnje se vlagajo do konca aprila.

Solskih knjig se bode za leto 1878-9 za Kranjsko zastonj mej ubožne učence razdeliti pa ukaz mi-

nistrov za 1778 gld. Mej okraji dobi največ kočevski, 215 gld. najmanj pa ljubljansko mesto 88 gld. Kaj pa pri nas na Goriškem?

Renška čitalnica napravi dne 22. aprila — na velikoučni pondeljek — besedo s plesom. Program priobčimo prihodnjic.

"Zora", časopis zabavi in podku, ki jo je uredoval v Marburgu g. prof. Janko Pajk, je nehalo izhajati, ker so, kakor beremo v izdavateljevem naznalu, naročniki nemarno plačevali naročnino. Nekoliko dostojnejša, menimo, bi bila smrt koncem leta, nego uže po prvem kvartalu.

Podpora. C. k. ministerstvo za kmetijstvo je dovolilo kmetijskim društvom goriškemu in ljubljanskemu 1000 gld. podpore, prvemu 400 gld., drugemu 600 gld., za to, da se gosp. Tomaz Hitz, kateri na Tolminskem uže več let z velikim uspehom deluje za povzdigo planšarstva, za letos ohrani kot voditelj sirskega družbe na Goriškem in na Kranjskem.

Vojaški nabor. V soboto 13. t. m. se začne v Gorici letosno novačenje, ali nabor vojaških novincev za okraj goriške okolice. Priporočamo gg. županom prav gorko, naj pazijo skrbno vsak na svoje mladeniče in naj jim na srce položijo, da se "moško" obnašajo in ne razsajajo po mestu. Vemo, da pri takih prilikah je težko brzdati razburjeno mladino, — a nekoliko se uže doseže z modro besedo. Naši zagrizeni nasprotniki prezre na to, kje bi mogli Slovencem kako eurovost očitati; varujmo tedaj koder koli svojo čast.

Udri po njem! Tudi demokratični (?) "Goriziano" je zgrabil včeraj kamen in ga zabrusil v namščenu pri dež. odboru, kateri se je drznil govoriti pri dveh občnih zborih polit. društva "Sloge", češ, da je najiskrenji panslavist v Gorici in da se loti vsakega sredstva — škodo Italijanov. Obžaluje (?) sicer, da so mu prišli okna, a dostavlja, da je to sam provociral (čujte!) ker bi se v svoji službi nikdar ne smel postaviti na čelo kateri politični stranki (troppo onore!), ampak bi se moral spominjati, da urad, pri katerem služi, ima tudi italijanske zastopnike in da v blagajnico, iz katere zajema svojo plačo, ne steka se samo slovenski denar. Omenja dalje, da sedanje agitacije (zbori zaradi adrese) so nepremišljene in brez vsacega temelja.

Taki so le naši ultroliberalni demokrati: ker vedo, da bi jim državni pravdu nikdar ne dovolili, kritikovati vvišeni predmet našega zborovanja, zaganjajo se v svoji slepi strasti o sebe, v take osebe, katere si same ne vsojajo nobene zasluge v tem stvari, pa so si tudi zveste, da so se nasproti drugi, v deželi živeči narodnosti vselej dostenjno in spolejivo vedle. Sicer pa kažejo tudi ti junaki, da ne vedo, kaj so občni zbori političnih društev in v katerih mejah se morajo sukatih njih razprave. — Za to naj jim povemo, da tudi nad govorniki pri takih občnih zborih zvesto čujejo cko postave — in da morajo tedaj govorniki tako paziti na vsako besedo, katero izgovoré, kakor časnikarji na to, kar v svojih listih priobčujejo. — A pri naših zborih v Kriškem in v Kobaridu sta bila gg. vladna zastopnika z vedenjem govornikov in ljudstva teko zadovoljna, da smo slišali iz njih ust besede najtoplejše zahvale, kar jasno dokazuje, da se ni ne hujšalo, ne dražilo, ampak da se je vse vjemalo s patriotičnim namenom teh shodov.

Da bi bile agitacije, kakor se poljubi "Gorizianu" imenovati naše shode, ne premišljene in brez vsacega temelja, to je njegovo zasebno mnenje; Furiani pa, kateri so z mnogo tisoči podpisov pokrili adreso, spisano v enakem smislu, kakoršna je naša, so z nami blzo enih misli, da ni pravemu Avstriju nikdar nepriljčno, javno razdeliti svojo državljanško zvestobo, posebno pa v takih momentih ne, ko celo Evropo pretresajo najvažnejši dogodki.

† Josip Kocijančič, znani nabiratelj narodnih pesmi in skladatelj nekaterih Slovencem jako priljubljenih zborov, izvrstni pevovodja, buditelj Kanalske čitalnice, iskreni rodoljub je dr. 10. t. m. ob 8 uri zjutraj po dolgi bolezni, previden s tolažili sv. cerkve, izdihnih svojo blago dušo. Kanalci so mu napravili včeraj slovesen pogreb. Več prihodnjic.

Nagla smrt. Pondeljek zvečer proti 10 uri zapusti mlad gozdarski uradnik z imenom Kulp, rodom Čeh iz Hanakije na Moravskem, restaurat "Al' Europa", a ko pride na Travnik, začne se majati; nekdo ga podpre ter sprejme do loterijske kolekture pred škofijo, kjer se na tla zgrudi in kjer mrtve obleži. Gosp. dr. Rojic, ki je koj na pomoč prihitel, našel je uže mrtvega. Mladeneč je uže dolgobolebil in nekda je bil prav zarad tega v milo geriško podnebje premeščen, da bi tu okrevl.

Cerkveno petje. Cecilijsko društvo, česar namen je povzdiga in pospešek katol. cerkvene glasbe v smislu ter duhu sv. cerkve, tiska knjižico: "Cerkvena glasba, kakšna je in kakšna bi moral biti," katera utegne uže do Velike noči v rokah udov biti. Pri občnem zboru meseca junija l. 1877 razdevala se je želja, naj bi se ustanovil časnik, ki bi pospeševal društvene namene s spisi in muzikalnimi prilogami. Ta

želja ima se kmalu izpolniti in z mesecem majnikom ima na svitlo prti 1. številka "Cerkvenega glasbenika". "Cerkveni glasbenik" bude izhajal po enkrat na mesec ter donašal v velike osmerki 8 strani teksta in 4 strani muzikalij. Obravnavat bude vse, kar spada v okrožje cerkvene glasbe. Naročnina bude "Cerkvenemu glasbeniku" za leto 1878 le 1. gl. 50 kr. za ude "Cecilijskega društva" celo leto 1. gl. in posilja naj se g. Žigi Bohincu, knežosloškemu tajniku ter blagajniku "Cecilijskega društva".

Iz Trsta 6. aprila se piše Narod: Fred letom in dnevi dobile sta jedni podpolkovnik in stotnik avstrijske armade povejje se pridružiti glevnemu stanu ruske vojske. Pridružila sta se je v Bukareštu, Štefanu, čez Dunav, blizu Plevne, kjer je Osman pa svojo defenzivno moč vsterenje sveta v neprizakovanim svetu dokazoval. Ne bo trdenje napako, da svetovska častnika nista imela nadaje v tako kratkem času priti do Carigrada. A zgodilo se je, kar se nij pričakovalo. Ruska armada je po padu Plevne z orjaškim korakom — ne zmone se veliči ovir in težki — prekoračila Balkan, prihramela v osredje Turčije. Podpolkovnik vrnil se je pred kratkim iz Carigrada v Beč, vodil je stotnik — od generalštaba se svojimi slugami. Prvi je avstrijski Nemec po rodu, zadnji Arpadovi sinovi. Stotnik dobil je v sv. Štefanu 5 višjih ruskih odlikovanj, včlanje vsakateri srebrni križec sv. Jurija — gotovo videti veličega spoštovanja zveznice mogobne Avstrije. — Včeraj popoludne sprisela sta se dva grška pomorska prav v resnici. Izid boja — koga je straža javne varnosti od blizu mirno opisovala, bil je tako nepravilen — eden dobil je 6 globoch ran z nožem — tako da je malo upanja, da okrev. Končno tragedije je navaden: Pobiti v bolnišnicu, zmagovalec v "prezon". Nesrečni moči.

Slovo. Odijaja iz lepe Gorice na svoje novo mesto v Zagreb, pozdravljam prav srčno vse svoje p. n. prijatelje in znance, pri katerih se nisem mogel osebno posloviti, ter se priporočam njihovemu prijaznemu spomini.

V Gorici dne 10. aprila 1878.

France Kuralt

tajnik gospodarske družbe v Zagrebu.

Tržno sporočilo firme Jos. Pipan et Comp.
v Trstu dne 10. aprila 1878.

Od nevega leta sem bilo je v Trstu tako malo posla, da se nam ni zdelo skoro potrebno poročati o našem trgu.

Negotovost na političnem obnobji je zmerom strašno teži našo trgovino, nij nobene volje za špekulacije; zraven tega pa je nastalo tudi tako nezaupanje, da mnogo njih rajše ne dela, nego da bi upali, in prav imajo, če se pomisli, da se je tudi pri nas začela širiti prava amerikanska korupcija, da pravo poštenje v kupčiji vedno redkejšo postaja in da se vedno ališi o tako čudnih falimenti celo na deželi, kjer so bili pred nekaterimi leti bele vrane. Pa kaj še falimenti, ko bi bili naravnii; a navadno se zgodi, da po falimentu mož še bolje živi, nego popravlja in da se kmalu zopet prikaže na dan z lepšo štacuno, nego jo je imel pred falimentom. Ta korupcija, slabite letine, vojska, vse te nesrečne ovirajo pravo kupčijo in pri vsem tem pa nam pa nismo dosegli še povikati carino pri takih pridelkih, ki niso več luksus, ampak vsakdanji živež za vsacega kmeta. Iz vsega tega, da je kriza še zdaj nij dosegla svojega verhunca, da bo bočilni in zdravilni proces trajal še mnogo let. — Valute so v začetku tega meseca močno padle in plačevali so se uže Napoleon po gl. 9.85 in vse zdaj je zopet tišina, pa kaka mala vest iz Londona ali Petrograda, zna zopet uplivati na rastenje valut, padanje papirjev. S kratka, negotovost je velika, vse se boji špekulacije in torej je trgovina omejena le na najpotrebnejšje.

Kava. Fine sorte se vzdržujejo trdno, nizje pa so zadnji čas v ceni močno padle, ker iz juga ne dohaja prav nič narobe in zarad velike revščine po deželi, kjer si kmet in rokodelec s cikorijo pomagata.

Vendar pa je mnenje opravičeno, da posebno kava Rio ne ostane dolgo tako cena, ampak da poraste, predno bo dolgo. Zatorej utegne biti zdaj ugoden čas za nakup te vrste kave. Rio velja danes od gold. 86—90, najnižja fineja gold. 92—94, najfinje gold. 96—100.

Olijko je zmerom še draga in so cene danes prav trdne, tako da nij misli na nižje cene, mej tem ko so cene bombaževega olja padle za celih 200%, a zdaj menda ostanejo več časa neprmakljive. Danes velja jedilno oljko olje od gl. 56—62 po kakovosti, namizno fino gl. 66—72, najfinje pa od gl. 74—80 po kakovosti. Kotonovo ali bombaževno olje se kupi danes po gl. 42—45 se sodom vred.

Sadje skoro vsake baže je padlo v ceni in ne bo porastlo, ker je slabo. Debele cvetje se kupijo po gl. 16—24, fine rozine po gl. 30—32, opaša po gl. 18, rožiči po gl. 9.25, fine v vencih po gl. 17, v sodih po gl. 13—14, mandelji po gl. 114—120, pomaranče po gl. 6 zabolj.

Na prej spremembje uže kacega pol leta. Italij-

